

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10 frt.	o. é.
Félévre	5 " 50 kr.	
Évnegyedre	3 " "	
Egy órára	1 " "	

Szerkesztői szállás:
belső tordautca 122. szám.
Kiadó hivatal:
középautca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:
öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek:
Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasensteint és Voglornál (Neuer Markt 11 szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)
Nyilttéri cikkek
sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez csimzandók.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Igen tisztelt előfizetőinkhez!

A napról-napra hangosabban nyilvánuló közvélemény s törzselőfizetőink sürgetésének hódolva, a „Koloszvári Közlöny“-t akként alakítjuk át 1871. január 1-től fogva, hogy az minden nap a bel- és külföldről azon napon hozhassa a bel- és külföldi lapokban, táviratokban, eredeti leveleket, legújabb tudósításokat és táviratokat s így tökéletesen betöltsen a helyet, melyet eddig csak politikai napi lapok foglalhattak el.

Lapunk újévtől kezdve **reggeli** és **estvéli** kiadásban fog megjelenni. A keddi, csütörtöki és szombati számok **reggeli** kiadását már hétfőn, szerdán és pénteken estve szétfordítjuk a városba és a postán is szétküldjük a vidékre; az **estvéli** kiadás kedden, csütörtökön és szombaton délután jelen meg, ezek már hozni fogják mindazt, mi a nap folytán bel- és külföldi lapokban, táviratokban, eredeti levelek- és cikkekben a bel- és külföldi Kolozsvárra érkezend.

E szerint a legújabb hírek és tu-

Előfizetési feltételek:

Egy évre 1871 jan.—dec.	10 frt.	kr. o. é.	Az esti kiadás külön küldéseért a vidékre	1 frt 50 kr
Félévre	5 " 50 "	" " " "	" " " "	" " 80 "
Évnegyedre	3 " "	" " " "	" " " "	" " 40 "
Két órára	2 " "	" " " "	" " " "	" " 30 "
Egy órára	1 " "	" " " "	" " " "	" " 20 "

Az előfizetési pénzeket úgy az esti kiadás külön szétküldéseért járó díjakat a „Koloszvári Közlöny“ szerkesztőségéhez (bel-tordautca 122 szám) kérjük beküldeni, mit t. előfizetőink posta utalványokkal legezelszerűben tehetnek.

Helyi előfizetéseket elfogad a szerkesztőség (bel-tordautca 122 szám) és Demjén László könyvkereskedése, (piaczsor Fröhlich-ház.)

A helyi hirdetések Demjén László könyvkereskedésében, s a „Közlöny“ kiadó-hivatalában (piaczsor zálogház-épület, az emelet hátsó részében) vétetnek fel a legméltányosabb díjak mellett.

Egyes példányok Demjén László könyvkereskedésében 4 kr. o. é. kaphatók.

A „reklamatiók“ a kiadóhivatalhoz intézendők.

Koloszvárt, december 15-én 1870.

A „Kol. Közlöny“ szerkesztősége.

legjobban felkészülve, legtöbb erővel, legkevesebb idő alatt fog a csatatéren megjelenetni.

Kétszeres — gazdasági és politikai tekintetben igazolható jogunk van tehát Kuhn bárótól nemcsak azt, hogy mire kívánja fordítani azokat a nagy összegeket, melyeket a rendes hadügyi budgetben, sőt azon 60 millióskát, melyet még ezen felül rendkívüli szükségletekre kér, hanem méltóan követelhetjük azt is: hogy adjon nekünk megbízható garantiát arról, hogy ezen összegek valósággal a kitűzött célra s pedig kívánt eredménnyel fognak fordítottani.

A magyar közönség bizonyára ösztönösen érzi, hogy nem lehet fillérekben ott, hol a haza biztonsága forog kérdésben, s hogy a véderő kellő felszerelésére szükséges költségeket megtagadni annyit tenne, mint önmagáról lemondani; de nem vehetni rosz néven senkinek, ha a hadügyminister úr azon adatai, mikép már most 867 ezer rendes sorkatonával és 187 ezer honvéddel, összesen tehát 1.014.000 emberrel jelenhetünk meg a csatatéren, s egész népvándorlást zudithatunk annak fejére, a ki elég vakmerő volna monarchiánkat megtámadni, egészen megnyugtatóni nem képes: e — meglepő imposans szám tulajdonkép az újabb védtörvény érdeme.

Egymaga azon körülmény sem bir teljes megnyugtatóst előidézni, hogy ezen tiszteletet parancsoló hadsereg 378 ágyuval többel van fölfegyverezve, mint a mennyivel 1868-ban birt, és hogy rövid időn összesen 1.187.000 hátultöltőnek leszünk birtokában.

A főkérdés mindenestre az, vajjon ez az egymillió fegyveres csataképes-e, azaz akként van-e szervezve és elhelyezve, hogy a kívánt legrövidebb idő alatt az ellenség előtt megjelenhessék, s a hazát és fejedelmet sikerrel megvédhessék.

A területi hadosztályok életbeléptetése tárgyában még csak most készíti a hadügyminister a tervezetet, melynek életbeléptetése annál sürgősebb, mivel jelenleg mozgósítás esetében hetek kellene, míg a szabadságosak illető ezredeikhez érnek.

Azonban, hogy a jövő évben az ezredek egy részét ismét saját hadkiegészítési kerületeikbe, vagy legalább azokhoz közel elhelyezni lehessen, 300,000 frtot kér, a hadügyér. Ez összeg segélyével a jövő évben 4 vadász zászlóalj, 20 gyalog, 16 lovas és 5 tüzérezred fog átszállítani. Mit sem fog a delegatio nagyobb készséggel megszavazni, mint ezen összeget, mert amaz intézkedés által tömérdek újoncz és szabadságos szállítása fog megkíméltetni, magára a sereg mozgósítási képességére pedig megmérhetlen horderevel fog az birni.

Erődítési munkálatokra 2.834,100 frt praelimináltak, a megerődítendő helyek közt azonban csak az egy magyar erősséget, Komáromot látjuk. Vajjon Magyarország védelmi érdekei nem több tekintetbe vételt kívánnak-e éppen most, midőn a legközelebbi vihar alkalmasint az északi colossus felől fenyeget?

Idő- és költség-meggazdálkodás!

† A királyföldi egyetem összehűlésének ideje közeledvén, a „Sieb. Bote“ következőleg számítja fel a tanácskozássokra szükséges időt és költséget.

Régen 22 követből állott az egyetem, most állani fog kétaannyiból; ezeknek napidíjat kell adni, sőt a N.-Szebenen kívül lakóknak utiköltséget és szállás bért is; ezek napidíját legalább 4 frtra, amazokét 3 frtra számítva, az egyetemzés költségeit mintegy 100,000 frtban állapítja meg. Ha — ugymond naponta csak 200 frt. költséget vesszünk fel a mi 40,000 frtot tenne 200 napra, az a kérdés, ki hordozza a legalább is 60,000 frtra menő költségeket? Nézte szerint felét az egyetemi pénztár, másik felét a törvényhatóságok majorsági pénztárai hordozhatnák.

Az idő-meggazdálkodásra következő javaslat áll elő:

Mihelyt az egyetem megalakult válasszon egy öttagu politikai bizottságot, egy közgazdászati 7 tagból állót, s egy öt-vagy héttagu számadás-vizsgáló bizottságot; ezek közt szakmaszerűleg ossza ki a tárgyakat; a be nem választott tagok utazzanak haza, lássanak dolgaik után.

A mint a bizottságok munkálataikkal elkészültek, úgy mintegy 2 hónap mulva hivassék egybe az egyetem a zártanácskozássokra; de csak a fontosabb ügyeket lássa el, a jelentéktelenebbeket felül meghallgatván a bizottság jelentéseit, azok értelmében bizza meg a végrehajtással a comitiátust.

Igy reméli a „S. B.“, hogy az ügyek is gyorsabban elláthatatnak, s a költség is 20,000 frtra leszállítható. Ennek felét az egyetemi pénztárral hajlandó fizettetni, a másik feléhez pedig N.-Szeben is járuljon hozzá.

Hogy a csekélyebb értékű tárgyakkal a Comessel érintkező 3-as bizottságok bibelődjenek s a többieket is bizottságok készítsék elő, majd az egyetem plenuma csak is a sarkalatos kérdésekkel foglalkozzék, azt mindenestre helyeselni kell; a 20,000 frtra tett költség sem látszik előttünk soknak, s méltányos a kulcs is, mely az az egyetemi és törvényhatósági pénztárok vállaira osztja meg; hanem azt sehogys sem látjuk indokolva, miért keljen az egyetemnek és bizottságainak haviakat, talán félvetet tölteni el a tanácskozással; — jly uton haladva alig ha beérnek az előirányzott budgettel; e felett, az időparálás jelenleg menthetlen hibájába esnének, holott ettől maga a „Sieb. B.“ is óv és pedig nagyon helyesen, mert az alapelvek a nagyobb fontosságú kérdésekre már meg vannak állapítva, ezeknek megvitatásával tehát nem szükség időt tölteni, a hozzá-idomítás és némi sajtóságok kijelölése, okszerűen munkálkodva nem vehet havakat igénybe.

Mibe kerül a bajoroknak a „porosz egység“ és a császári korona?

(Brrr.) A szegény bajorok gondolkozása estek. Nem azokat értjük, kik a Tannlé hadtest eredeti létszámából (40,000), ma még csak 5—6000-en lelkesülhetnek ép-kézláb a porosz gloire nagyszerűségért; hanem azokat, kiket korunknál fogva nem rendelhetet Vilmos király parancsa sem a Loire-hoz, se Páris alá, — kiket ép most látunk együtt ülni a müncheni országgyűlésben, míg küldöik otthon buslakodnak azok felett: a kik csak voltak!

A bajor király Wagner jövő zenéjén elmerengve szólítja fel a versaillesi centrumban ülő bon frére jót vönő fel a „német császár“ címét, misztereit is elkltdé a porosz főhadiszállásra egységét kötni. A bajor nép ezalatt arra ébred, hogy állami önállóságának legsarkalatosb jogait kell letennie a „porosz-német egység“ asztalára, s ezt megelőzőleg, a francia vezérművek marad hadserege, oda vesz férfianak legjára.

Nem esoda tehát, ha a bajor honatyák fontolgatni kezdék a dolgot, s aligha szívókre nem vették egy észak-német következő mondasát:

„1683-ban Bécsben törtött meg a barbar ozman aradat; 1870-ben Páris a szikla, melyen a militarismus hullámai megtörnek. Ez a város az emberi szabadság és műveltség védőháza. Ezért bámulja Európa Páris polgárainak őies küzdelmét, s az a nap, melyen a vasvőt széttréhetik, ép úgy, mint 1683. sept. 12-ke az örömdialad napja lesz egész Európára, minden szabadság szerető emberre nézve.“

A bajor kamara, oly egyéneket választott az „egység“ fejébe követelt alkotmánymódosítások megvizsgálására, kik a porosz főuralomnak nem nagy barátjai; a tagok vagy kathol. pártiak, vagy liberalisok, köztük van Kolb is; előadójuk pedig Joerg lett, ki az északi szövetségbe beolvadásnak leghatározottabb ellensége.

Mig azonban ezek az alkotmányos garantiákat latolgatják, a gyakorlatibb emberek már el is készítik a számlát arról, mennyibe kerülend Bajorországnak a német egység és császárság dicsebége.

E szerint, ha a bajor kamarák a versaillesi egység elfogadását, az országnak a legjobb esetben is 9 millió forinttal, tehát 90% -al, a valószínű roszabb esetben pedig 14 1/2 millió forinttal, tehát 146% -al kellend több adót fizetnie, s mindezt oly időben, midőn a mezőgazdaszat nagy crisisben van, az ipar és kereskedelem paug.

Ily — mint a számítókat állítják, meggazdálkodatlan adatokkal szemben méltán gondolkozunk a honatyák a további teendőkről; de a porosz érzelmeik is felvethetik: mibe kerül a német császári korona Bajorországnak, és mi hasznot hozhat ebből a bajor nép ugy alkotmányos szabadsága, mint anyagi és így szellemi gyarapodása tekintetében is.

ma még a siker reményével küzd. (E helyen „Eljen Franciaország!“ kiáltások hangzottak.) Előadta Gorove továbbá azt is, hogy a közbid, s a pesti és budai vasúti indóházak nem a 24 millió, hanem az országos vasúti kölcsönből fognak építetni; végül reá olvasa az egyebekről szónokló és roszul számító képviselőkre azt is, hogy a kormány a nélkülözhetlen sugárútra csak 4 milliót kér, a többit csak kölcsönkép, mely muhatlanul megterítetik ez alapnak.

A minister nem maradt egyedül a sugárút szükségességének védelmében, szövetségese talált a balközép vezérében. Tisza K. azt hangsúlyozta, hogy az ország segélyében telhetőleg részletetni kell a magyar fővárost, mert a közlekedés akadályain csak a sugárúttal lehet segíteni; az adózók érdeke is a sugárút mielőbbi létesítését kívánja, ezért az elhalasztást nem helyeselné; a kik a t. javaslat ellen szavaznak, szerinte nem látják be egy minden kellekkel bíró főváros szükségét, vagy e minőségét irigylük Pesttől.

A szélbalok és köztükbe horozott néhány balközépi llyetén megkeresztülttelése után jól esett a vidámító jelenség, midőn Berzenczey a sugárút szükségességét vitatva, reá tért a m.-vásárhelyi várra s így végre az előbb pártolt t. javaslat ellen szavazott — talán megfélekedve: előbbi érveléseiről, bár ép ezt veté a kormány szemére.

Az e felett támadt derültséget csaknem elrontotta Horn, midőn ismét szólásra jelentkezett, hanem az előbb szerencsésen lecsengette. A vita be zárása tehát máskorra haladt, akkor fog szavazatot dönteni a fölött: vajjon a közlekedési sugárút csakugyan sétaút-e?

A hadi költségvetés.

A jövő évre a delegatiók elé terjesztett hadi költségvetés nemcsak azért érdeklő kiválóan Magyarországot és annak lakosságát, különösen pedig minket erdélyieket, mivel a közpénztárba, melyből a hadügyi költségek fedezésére szükséges összegek kéretnek, mi is befizetjük a mi tartozásunkat, hanem azért is, mert az a körülmény, vajjon a hadügyminister által követelt tetemes összegek emelik-e a monarchia védképességét, képessé teszik-e a hadsereget arra, hogy egy kitörendő válság esetében megvédhessen, minket magyarokat, főleg erdélyrésziöket érdekel ez idő szerint leginkább, mint a kik földrajzi fekvésünknel fogva legközelebb jutottunk oda, hol a legközelebbi időben Kelet egyensulya fölött karddal markában fog határozni az: a ki

Népoktatási ügy.

Kolozs megye iskolai tanácsa, jölehet még a múlt november hó 4-én tartotta meg ősi évnegyedes gyűlését, s akkor kimondott határozatilag az elnöki érdekes megnyitó beszédnek s az ezzel egybekapcsolt tanulságos jelentésnek hírlap útján közreadása; mindazáltal közbejött akadály miatt ez mindezt ideig elmaradván, az elnöki, miszerint ennek utólagos közlése — némi észrevételekkel kísérvé — a népoktatási ügy által érdekeltekre nézve most sem leendő fölélyes.

Tanfegyűző nagos Kethely József úr megnyitó beszéde s jelentése tehát következő:

Tisztelt megyei iskolatanács!

Engedjék meg tisztelt uraim, hogy midőn egy év alatt kifejtett ügybuzgóság és munkaszeretet mellett, azon alkotmányos cselekvési körben, mely a testületnek s más hivattott közegeknek adatott, az eredmény, az akarat, az óhaj mellett még annyira hátramaradt, és mégis galilei rendíthetlenséggel újból a jövőnk magában hordó s csaknem egyedül biztosító népoktatási szent ügyére hívjam fel munkásságukat.

Ott, hol államok és népek élete, jövője forog fenn, kitaró, mindennel megküzdő, feláldozó lelkesedésnek, az akarat hatványozásának van csak helye és nem a csüggedésnek.

Ott, hol államok és népek élete van válságon, bármennyit, — ha a túlnak minden kitelhetőt megtettük — csak annyit tettünk, mennyit emberi és honfiai kötelesség rőt reánk.

Ha az akarat elszabadása téltenségre, ha az eredmény kicsinyisége elcsüggedésre lenne képes vezetni a hazafiakat, elvész a salviscalo ügy, és vele elvész a nép a nélkül, hogy a történelem részvéte, sőt a teljesített kötelesség öntudata — ezen megvesztegethetlen erkölcsi bírák ítélte — kisérné bennünket a megsemmisítésbe.

A historia bizonyítja: hogy erkölcsi nagy eszmék sokszor feláldozó, de mindig nagy küzdelmek árán és hosszabb idő után jutnak diadalra, mint a gyűtős puskák vagy mitrailleurok küzdelme, hanem a kivívott győzelem aztán nemcsak humannabb, áldást hozó, de egyszerűen maradandóbb is.

Ily nagy erkölcsi, ily nagy emberies eszme a népoktatás is. Az összes népnek az oktatás keretébe való felvétele eszközök fog nyújtani neki azon eszményi törekvéseiben, melyek szerint nemcsak önmagát, nemcsak anyagi állapotát, hanem a társadalmi s politikai viszonyokat is fejleszteni s tökéletesíteni akarja és igyekszik.

Eszközül fog neki lenni: hogy az emberiség művelődése nagy processusában, mint egyik családtag, történelmi kötelességét méltóan, rendelkezéséhez hiven érvényesíthesse.

Sok igaz az akadály e fönséges eszme általános megvalósítása körül, de itt is találóak a költő ama szavai: nihil mortalibus arduum.

Ezelőtt 200 és néhány évvel Londonban egy ember azon indítványt tevő, hogy világittassanak meg az utczák éjjel lámpákkal. Az orthodoxok mind felriadtak s nagy zajt ütöttek, mondván: hogy ily vállalat kárhozzát von a századra, miután a bibliában tisztán olvasható: „és az Isten elválasztá a világosságot a sötétségtől, nevezvén a világosságot nappalnak, a sötétséget éjszakának.“

A népek szellemi megvilágításainak küzdelmeiben az előítéletek, az indolentiák emez orthodoxiájával kell sok helyütt nekünk is megküzdenni, de mint a természeti világosság jelenségénél, úgy a szelleménél is a haladás feltartóztatlan, és azért eljövendő az idő, melyben a sötétségből is világosság leend.

A világ egyik elsőrendű történése, a római birodalom hanyatlásának és bukásának történelmében egyebek közt így ír: négy ezer éves tapasztalat nagyobbítja reményünket, miszerint nem vagyunk ugyan képesek meghatározni, hogy mennyire fog az emberiség a tökéletesedésben előhaladni, de biztosan feltehetjük, hogy a mennyiben a természet nem fogja alakját megváltoztatni, egy nép sem fog eredeti barbárságába visszahátrálni. Minden falu, minden család, minden egyén mindig bir képességgel és hajlammal a tűz, érez használatának, a gabnatermesztés és a mechanikai ipar egyszerű gyakorlatának megőrzésére.

A magán-lángész elnyomható, de amaz edzett csemeték túlélik a zivatart, s örök gyökeret vernek a legkedvezőtlenebb földben is.

Midőn a művészetek fölfedezése, a háború, a kereskedelem, a vallásos buzgalom e megbecsülhetlen adományokat a legvadabb népek közé is elterjeszté, folytonosan tovább terjednek és soha többé el nem vesznek. Ennélfogva azon kellemes következtetésben nyugathatunk meg, hogy a világ minden korszaka növelte s növeli az emberi faj vallásos jóllétét, boldogságát, ismereteit és tán erkölcsöt.

Azonban a honfiai kötelessége ez érdeket — mint az emberiség és hazánk solidaris érdekeit — pártolva, a népet képessége fejlesztésében, hajlamai nyilvánulásában segélni, vezetni.

S én meg vagyok győződve, hogy — mint a hagyomány mondja —: midőn egy római király a capitóliumot megalapította, az alsóbbrendű istenek közt az egy Terminus — a határok istene — még Jupiternek sem akarta helyét átengedni: úgy önök

sem fognak e feladatunkban, e munkásságunkban helyet adni a zsidóadásnak, a csüggedésnek.

S ezek után, midőn szerencsém van a jelen ülést megnyitni, bátor vagyok felolvasni a következő jelentést.

(Folytatása köv.)

Legújabb táviratok.

Berlin, dec. 17. Páris határozottan nem fog bombáztatni. Versaillesi levelek szerint a várost csak úgy lehetne elérni, ha az ágyuknak oly emelkedettség adatnék, mely azokat néhány lövés után tönkre juttatná.

A „Journal“ nak írják Meungból t. hó 9-éről; A meklenburgi nagybg. hadai kilenc nap közül 7 nap harcoltak; még hét ily nap s a sereg megszünt létezni. A legtöbb bajor zászlóalj, 2—3 kivételével, összes tisztjeit elvesztette. A 12 bajor ezred 1 zászlóalját egy őrmester vezényli.

Bordeaux, dec. 17. Gambetta még a loirei hadseregénél van. Bourbaki hadseregének anyagi és erkölcsi helyzete kitünő. Mint egy 4000 elsassi érkazett meg, hogy a háboruban résztvegyenek. Lot-haringiából is sokan érkeznek ide.

München, dec. 17. A délnémet államok utasítottak, hogy ujjal 159,000 embert hívjanak fegyver alá. Az észak-német szövetség nemesokára 250 ezer főnyújabb csapatot állít Franciaországba.

München, dec. 17. A kamara többsége a szövetségi szerződés tárgyalását az ünnepek utánra szándékozik halasztani; a hitelt nem hajlandó megszavazni, és azon indítványt akarja tenni, hogy a bajor hadsereg hívassék vissza Franciaországból. A kamara feloszlátása ily körülmények között valószínű.

Észrevételek

a kolozsvári ügyvédgyűlés részéről a föméltségün m. kir. igazságügyminiszteriumtól az urbéri s rokon birtokviszonyok rendezéséről a képviselőház elé terjesztett törvényjavaslata.

A Kolozsvárt alakult ügyvédgyűlés életének szép és hosszas jeleit kezd adni; fő törekvése oda irányul, hogy Erdély sajtósági viszonyait ismeresse, s a magas kormányt megfigyelje oly tárgyakra terelve, melyek az erdélyi törvényhozás által is soha megoldva nem voltak; az erdélyi részekben azonban mint orvoslásra váró sérelmek még ma is fennállanak; szívünkben üdvözöljük ez egyet munkás törekvést; sok kérdés van még Erdélyben megoldatlan, sok vár megvilágosításra; az ország képviselőháza minden bizonnal elismerőleg fogja az ily felvilágosításokat venni; azon ohajtott célt közelítik ezek meg, hogy a törvényben kimondott unio tényező váljon, minden érdeket kielégítse, a sajtó sebeket minden irányban orvosolja és a separatistikus bajlamokat gyökeresen megszüntesse, az elébb közlendő észrevételeknek ez a célja, közöljük figyelemzetésül, s a végett, hogy illető helyen figyelembe vétessenek.

Az ország közügye örömmel nyugszik meg a magyar királyi igazságügyminiszteriumnak megalkalása pillanatától fogva maig azon magasabb államczél felé való öntudatos, szabadelvű és következetes törekvésein, sőt az igazságszolgáltatás terén már tetteg életbe léptetett üdvös reform-intézmények, melyek végcélja az, hogy hazánkban az 1848-n a nemzet, tpsai közt kimondott s nemes vérvél megpecsételt szabad alkotmányelvek a magánjog, a törvénykezés és igazságszolgáltatás nagy kérdéseiben is valóssággá legyenek. Amaz elvek egyik legmagasabbabbika a „szabad föld“ t. i. a birtoklasi szabadság, a jobbágyi szolgáltatások megszüntetése, mi alatt közbűnségesen — bár nem egészen szabatosan — a hűbéri kötelek teljes feloldását, megszüntetését, a személy, föld és munka felszabadítását értette, várta s hála Istennek! megérte a nemzeti közóhajlat.

Az egyén, föld és munka szabadságának, igazságügyünk szabadelvű reformjának e nagy vívmányai becsét s állami fontosságát megkészszerzi hiteltünk nevező szilárdasága, az ipar fejlődése, a forgalomnak az emberi igyekezet minden ágában megélénkülése-jogéletünk látható megújodása. A magas igazságügyminiszterium alkotásai határozott lépésekkel viszik hazánkat és néptünket az európai műveltség s cvvel járó szokott jóllét magaslatára felé. Egyetlen benső örömmel valja be s üdvözli a közelebbi három év e lélekemelő jelenségeit. — Hálásh azafüli érzettel ismerte el erdön-tuli kis hazánk közelebből a magyar kir. igazságügyminiszteriumnak az alkotmány helyreállítása óta a telekkönyvi és urbéri birtokviszonyok rendezése tárgyában Erdélyre nézve tett intézkedései célzertőségét.

Ezek közt kiváló helyet foglalnak el a magas igazság- és belfügymiszterium által az országgyűlés mindkét házában felhatalmazása következtében a székelyföldi urbériségek megállapítása tárgyában 1854-n június 24-én kelt császári kormányási egyoldalu rendelt hiányos intézkedéseinek kiegészítéséről 1863. márczius 11-én (törv. s. r. t. 92 sz.), végre az Erdélyben felállított külön urbéri bíróságok számára a birtokszabályozási perek körüli eljárás tárgyában ugyan 1868. october 12-én (114 sz. a.) kiadott rendeletek. Ezeket az országgrész általános örömmel fogadta, mert általok egy husz év óta függőben levő oly kérdés lön a nemzet szokásaival, ősi

intézményeivel, hogyomános jogigényeivel összhangzólag elenyészeltetve, melyből az osztályok közti surlódás és féltékenyedés mintegy élő forrásból szüntelen fel-felbuzdult, mely számos sértett polgárnak sebeit megverosolta, mely a székely nép kebelében a társadalmi egybeolvadás és megerősödés útját határozottan egyengeti, tehát Erdély politikai és társadalmi beléletére rendkívüli befolyással bir; de ezen kívül arra is reményt nyújt, hogy a magas igazságügyminiszterium a megkezdett úton tovább haladva, az erdélyi részek egy másik — szintén régi és keserű s hosszas vita tárgyát képező — urbéri kérdést is tekintettel a föld természetére és helybeli viszonyokra hasonló körültekintő bölcsességgel, erélyesen, igazságosan és a közvéleményt megnyugtatólag szünteti, illetőleg orvosolja meg.

Fájdalmas igazságként hangzott felénk három évvel ezelőtt az egyesülés tényleges végrehajtásakor egy magyar államférfi ama nyilatkozata, hogy Erdély Magyarországnak nász-ajándékul néhány alig megoldható kérdést hozott magával. Egyike volt ezeknek a székely urbériség kérdése. S még is a közmegelegedés lön megoldva; mert minden közreműködőket — a székely birtokost, valamint a volt urbérisé osztályt — egymás és a magyar állam iránti teljes jó indulat, az alkotmány előtt való őszinte meghódolás érzete, s a törvényhozásban való bizalom vezetett, s mert a törvényhozás is a fennforgó külön birtokviszonyokat, a Székelyföld természetét s az ősi székely szokásokat a tényleges állapotokkal és az uralkodó közvéleménnyel együtt tekintetbe vette. Az erdélyi benyomult s ezért nehéznek látszó kérdések elintézésének egyetlen egyenes és biztosan célzertívű, az erdélyi sajtóságos külön viszonyoknak, politikai és jogintézményeknek mélyen ható, részletes és alapos tanulmányozása. E nélkül el lehet intézni valamely dolgot, meg lehet alkotni egy törvényt, de ha a baj okai elháríthatnak, ha létező százados sérelmek orvoslást nem nyernek: az elfolytott seb mint betakart parázs a legkisebb szelleter kigyul, minden alkalom érintésére felszakad: vérzeni és fájni fog, s a polgárok meg nem nyugtatott kedélye nem engedi az államnak a belső nyugodalomban rejlő valódi megerősödését.

Egyik ily kérdéssel áll szemben e perczen is a magyar törvényhozás az urbéri és rokon birtokviszonyok maradványainak gyökeres és végleges rendezésénél. A magas igazságügyminiszterium — a mint egyelőtt az előterjesztett törvényjavaslattól látja — az erdélyi részeknek a VIII-ik fejezet 60-ik cikkétől kezdve a 79-ig terjedő cikkeket szentelte, de az azokban levő intézkedések alap és vezérelve szerűt, az abszolút kormányzás idejében az alkotmány útjáról letérve, egyoldalulag hozott s tényleg fennálló urbéri törvények és rendeletek elvileg épségben tartása mellett, azoknak csak magyarázata van adva, a tapasztalt hiányok kipótolatnak és a bíróságtól téves értelmezések következtében tett téves rendelkezések jövőre mintegy jóvá tételnek, szabatosan megállapítatnak. És ez eljárás avval van indokolva, hogy az erdélyi sajtóságos viszonyokat, szintugy mint a székelyföldi urbériség kárpótlásoknál, tekintetbe kelle venni.

Egyelőttünk tisztelettel hajlik meg s üdvös elv és bölcs kormányi eljárás előtt; fennebb már hangsúlyozta is, hogy a székely urbéri kárpótlás ügy az illető feleket megnyugtató, valóban szerencsés elintézése főképpen tulajdonitandó. Éppen ezért benső hazafias ohajtása az, hogy az erdélyi összes urbériségek mostani végleges elintézése is a tulajdonjognak és jogérzelemnek minden irányban megfelelő, az érdekelteket kiengesztelő, a létező sérelmeket meggyógyító s megnyugvást előidéző módon hajtassék végre.

Nem érintve az előterjesztett törvényjavaslat erdélyi részekre vonatkozó intézkedéseit, melyek az elfogadott alaptól lényegesen eltérő elveket nem állítanak fel, hanem csak szabatosabb rendelkezéseket állapítanak meg, úgy hisszük, hogy a magas igazság- és belfügymiszterium iránt tanusitunk tiszteletet s egyszerűen érdekeltséget a hon közügyei iránt, a midőn ez előterjesztésnek meggyőződésünk szerint egy létező hiányát felfedezünk s orvoslásáról igénytelen nézetünket nyilvánítnak. E hiány abban van, hogy a királyföldi urbériségről nincsen e terület sajtóságos viszonyai által okvetlen igényelt érdemleges külön intézkedés.

Ennek okát a magas igazságügyminiszterium intézkedései azon kiindulás pontjában véljük lenni, hogy egyfelől az e tárgyban 1848 előtt alkotmányos uton, aztán pedig az alkotmány mellőzésével egyoldalulag hozott kormányi határozatokat bevezett tényeknek tekintvén: azok belső jogába s célzertőségébe bele nem bocsátkozott, másfelől a Királyföld sajtóságos politikai viszonyaira kellő tekintettel nem vót.

(Folytatása következik.)

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése december 14-én.

Gúthy Benő: A pénzügyminiszterhez interpellatit intéz a földadó ideiglenes behozatala alkalmával megállapított százalékokat illetőleg, mely állítása szerint a partiumot 7%kal túlterheli.

Papp Lajos: Interpellatit intéz a közlekedési miniszterhez aziránt:

1. Van-e tudomása arról, hogy a közös hadügyminiszter ur Ó-Orsován az egész Dunapartot, mely kikötőnek alkalmas, f. hó 12-én kizárólag a cs. kir. dunagőzhajózási társaságnak szerződésileg átadta?

2. Ha igen, mit szándékozik tenni a Dunának szabad hajózatása és más hajózási társulatok jogos igényeinek megvédésére?

Mindkét interpellatit az illető miniszterekkel közöltetni fog.

Zsedényi Ede: Azon alkalmából, hogy a karácsonyi ünnepek közelegnek, kimondatni kívánja, hogy a ház e hó 25-től kezdve semminemű törvény tárgyalásába nem fog bocsátkozni; az ülések jan. 14-éig függesztessenek fel.

Justh József: Nem pártolja Zsedényi kívánságát s ezen ügyet zárt ülésben kívánja tárgyalatni.

Andrássy Gyula gr. miniszterelnök: T. ház! (Halljuk!) Én igen megfoghatom azt, hogy egyes képv. urak kívánják tudni, hogy körülbelül mely napon fognak innen eltávozhatni, hogy otthon házi dolgait véghezhessek, és az ünnepeket otthon tölthessék; de másrésről az indítványozó ur magamondotta ki azt, a mi itthatározó, hogy t. i. a pénzügyi törvények és ez indennemű kérdése minden esetre a ház által tárgyalandó, s hogy e törvények sanctióját is szükséges lesz bevárni. Most erre a napot kitűzni teljesen lehetetlen; másrésről pedig én a miniszterium részéről bátran adhatom azon ígéretet, és tehetem azoll kijelentést, hogy a mint ezen tárgy be lesz végezve, a miniszterium részéről nem forog fenn akadály arra nézve, hogy a ház a felett határozzon, hogy üléseit mennyi időre kívánja felfüggeszteni.

Itt épen a decz. 22-től január 14-ig terjedő időköz, mint törvényes usus nem véthetik fel, s azért meglehet, hogy a szünetidő egy két nappal hosszabb vagy rövidebb lesz. Méltóztassanak azért ezen most tett kijelentésben megnyugodni, s aztán határozni, ha majd tudva lesz, mikorra lehetend bevégezünk a még hátralévő teendőket. (Helyeslés.)

A ház e kérdést eldöntetlen hagyja.

Főrendház ülése dec. 14-én.

Elnök: Májláth György, országbíró.

Jegyzők: Gróf Csáky Gyula és gr. Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Gr. Festetics György és Kerkapoly Károly.

A múlt ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesítették.

Gróf Károlyi György: A pénzügyi bizottság részéről jelentést tesz: a cukoradóról, a bor- és husfogyasztási adóról, a pénzügyi törvények ideiglenes fenntartásáról, a bélyegek és illetékekről, a közadók behajtására vonatkozó törvény módosításáról, a horvát szlavin házközösségek rendezése körüli okiratok bélyegmentességéről.

Az általános vitában senki sem vesz részt.

A részletek felett némi eszmecsere folyt több szónok és a pénzügyér között, míg végül valamennyi t.javaslat elfogadott.

Magyar országos bizottság.

Hatodik ülés decz. 14.

Elnök: Bittó István.

Jegyzők: B. Vécsei József, Széll Kálmán.

A közös kormány részéről jelen vannak: Gr. Benst, B. Kuhn, Lónyai Menyhért, miniszterek, br. Orczy és Benedek Sándor vezérőrnagy.

A magyar kormány részéről jelen vannak: Gr. Andrássy, és gr. Festetics György, Ülés kezdődik d. u. 2 és fél órakor.

A múlt ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesítették.

Elnök: Bejelenté, hogy a közös külügyminiszterül átirat kíséretében két pótelőterjesztés érkezett hozzá, melyek egyike előadja azon okokat, melyeknél fogva a követségi és konszulsági szolgálattelbi kiadások a bizottság elé terjesztett költségvetésben együtt véve irányoztattak elő; a másik a közös hadügyminiszterium előterjesztése, mely által a konszulsági költségek rovatába utólag 69,400 frt felvételét kéri.

Ezen két pótelőterjesztés kiadatik a külügyi bizottságnak.

Ernusz Kelemen: kéri a közös hadügyminiszter urat: Hajlandó-e a sok visszaéléseknek a katonaság szolgálaton kívüli fegyverviselésének megszüntetése által lehetőleg elejét venni; ha igen, mikor?

Ezen interpellatit kiadatik a közös hadügyminiszternek.

Gróf Apponyi György, azt kéri, hogy — tekintettel azon rövid időre, mely a tegnapi beadott hat. javaslat megfontolására engedtetett, — a kérdés fölötti tanácskozás holnapra halasztassék el.

A bizottság egyhangulag elfogadja, hogy a beadott hat. jav. tárgyalásra bocsátassék, s hogy ez a holnap napirendre tűzessék ki.

Lónyay Menyhért közös pénzügyminiszter:

Mintán előrelátható, hogy a tisztelt közügyi országos bizottságok ez év végéig nem fogják végleg megállapítani az 1871. évi költségvetést, van szerencsém a közös ministerium nevében és megbízásból egy előterjesztést beadni az 1871. évi jan. 1-től febr. végéig megkivántató közös költségek fedezésére szükséges előleg engedélyezésére.

A hat. javaslat így szól:

1871. évi jan. 1-től febr. hó végéig a közös költségek fedezésére — fentartván az 1871. évi összes szükségletek alkotmányos megállapítását, — az 1871. évi szükséglet rovására a következő összegekben kifejezett előleg engedélyeztetik:

1-ór. A közös külügyministerium részére 670,000 frt. 2-ór. A közös hadügyministerium részére, még pedig a) a hadsereg számára 12 millió; b) a haditengerészet számára 1 millió 230 ezer. 3-ór. A közös pénzügyministerium részére 300,000 frt.

4-szer. A közös fűszámszék részére 17,000 forint, összesen 14 millió 217 ezer forint. Ezen összeg fedezésére mindenekelőtt az 1871. évi jan. és febr. hónapban befolyandó vámjövedelem fog fordítandó, s a hátralévő összeg 30 százaléka a magyar korona országai által lesz fedezendő.

Ezen határozati javaslat a pénzügyi albizottságnak adatik ki.

A háború jelen stadiumáról.

Decbr 10-ke óta ismét nem tudja a porosz fővezérlet, merre tűnt el a loirei francia főszereg. Hanem Chaney tábornok helyett Faidherbe közel a győzhetlenek hadsoraikhoz, s St. Quentin és Laon közt egyenesen Párisnak tart. Némelyik német hadi hódosít abban keres vigaszt, hogy dec. 20-ka előtt nem érhet hadaival Páris alá, s ekkorra Göben és Mantuffel is ott lesznek; e föltevés azonban aligha beteljesedik, miután Rouen megsarczolójá hátán hozza magával Moignard 30,000 francia katonáját. Mindez arra mutat, hogy a német és francia hadaknak december utolsó felében találkozásuk lesz Páris előtt. A nagy harcznál ott lesz Frigyes Károly is; de Chaney és Bourbaki két loirei hadseregei sem hiányozhatnak. Mi lesz a mérkőzés vége, midőn egyfelől Trochu és Ducrot tör ki Párisból, másfelől négy francia hadsereg támadja meg a czeribrozó vas-övöt, tudni nem lehet de a francia hadak ügyesen kombinált mozgalmi, s a német hadi diadalairól legtöbbször érkező comicus táviratok, melyek szerint a porosz vezérek győzedelmeskednek, hanem az ellenség nagy tömegei miatt nem tudtak előre haladni, s a sok ép francia katona közül csak a marode-okat fogják el, a király meg a felett panaszkodik, hogy a mobilgardák még mindig elegendő vannak, az az igen sokan, legalább elölünk azt jelzik, hogy: a sedani és metzi győzők csillaga kezd elhalványodni.

A porosz főhadiszálláson nagyon aggodnak mert Faidherbe 70,000 embere erős tűzéréggel Compiègneben áll; Mantuffel elkésett, Frigyes Károlyt Bourbaki hadserege tartja lekötve; a meklenburgi nagyhérséget pedig Chaney megtanította arra, mit tesz: győzelmesen megsemmisíteni lassan lassan. Trochu kitörése, — a porosz tagadás dacára — e pillanatban már megtörtént lesz.

A csatáról.

Havre, dec. 15. A poroszok az országnak ezen részéből elvonultak. Az utak Yvetotig szabadok.

Berlin, dec. 16. (Hivatalos.) Versailles, dec. 15. A Lafere előtt megjelent francziák visszafordultak. A schveinovi nbg. megtámadá a francziákat Queques és Mavesnél; és a 13-ki üldözés alkalmával 200 francia maródit fogságba ejtett.

Montmédyt tegnap megszállták a poroszok. 65 ágyú és 1000 fogoly esett kezükbe; 237 német megszabadított. Belfort erősen védi magát, és szokszor kiront. A Bosmont és Grand Pois melletti erdő, valamint Autelman helység 80 embernyi veszteséggel bevették.

Havre-ből ezt írják Londonba:

„A poroszok tetemes haderővel vannak Benneville-n innen 16 mérföldnyire. Havret erős hadsereg védi 350 ágyúval, melyet tengerészek kezelnek. Az utóbbi szombat 1000 emberből álló had ment a poroszokkal találkozni; egy francia lovas-osztály szétvert egy porosz lovas-osztályt és foglyokat ejtett. A poroszok már 4 mérföldnyire voltak Honfleur-től, de a Caeből indult 10,000 francia elfoglalta Pont l'Eveque-t, mely Honfleur fedezte s a poroszok visszavonultak.

Tegnap este híre járt Havre-ban, hogy Trochu újabb ki- és a porosz zárvalókon keresztül tört. Cheaumontból tudósítják a „Vossische Ztg”-ot, hogy azon a tájékon nagyon erősítik magukat a poroszok, minthogy a biztonság körükben igen veszélyeztetett. Garibaldi fia, Menotti, 12—15,000 szabad csapatbeli katonával folyton működik és Langers várra támaszkodva, nem megvetendő bajokat és károkat tesz. A Hente Marne terület ily csapatoknak igen kedvező hely, s úgy vagnak, hogy csak szakszaból álló csapatokat lehet valamire küldeni, mert kisebb csapatok soha nem térnek épen vissza.

Zürich, dec. 15. 10 45 p. d. e. Ma Franciaországból idejött stürgegyek jelentik, hogy a német csapatok Garibaldi tábornok és Cremer egyesült csapatai által a hó 14-én élénk vesztéseget szenvedtes. A francziák több mint 2000 foglyot ejtettek és néhány ágyút vettek el.

A Petőfi szobor-egylet

albizottságának folyó év october hava 30-án Fejéregyházán tartott gyűlése eredményét, miután nevezetesebb ügy nem merült fel, a következőkben kívánom közléni. u. m.

Mts. Décsy Domokos úrtól tiz szoboregyleti jelvény után, melyekről egyszerűen névsor jegyzék is benyújtott, békült 10 frt.

2. Hasonlólag gróf Mirbach Hugó ő méltóságától, — névsor jegyzék mellett tiz jelvény után 10 frt.

3. Segesvári polgár Brozer János úrtól 5 frt. Valamint:

4. Kozma Ferenc albizottsági tagtól a Héjjasfalván tartott táncvizigalomból, számadása szerint befolyt 35 frt 51 kr, összesen 60 frt 51 kr szaporodás tiltván, mely összeg elhelyezése a többihez, — illetőleg a segesvári kisegítő egylethez hasznot hajtólag leendő elhelyezése határozottat, — és így az egyleti tőke 1413 frt 6 kr-ot teszen, nem különben határozatra emeltetett az is, miszerint a következő gyűlés, mint egyszerűen közgyűlés is jövő év január hava 22-én tartasson meg Fejéregyházán, mely alkalommal az albizottság új megválasztása szintén lesz egyik tárgyalás tárgya, és ebből kifolyólag minden egyes egyleti tagot a gyűlésben leendő részvételre tisztelettel felhívni van szerencsém.

Végre nem mulasztatom el a tisztelt bizottsági tagokat is arra felkérni, miszerint a folyó évben kiosztott, és kezeikhez juttatott szobor-egyleti jelvények kezeléséről jelentéseiket a fent kitűzött időre — az egyleti számadás tisztában tartása tekintetéből — beadni ne tarthassanak.

Fodor Lázár, albizottsági jegyző.

Kimutatása

azon összegeknek, melyek 1870. június 23-tól ugyan az év november 23-ig a n. buoi vizkárosultak segélyezésére begyűltek:

(Folytatás.)

Gmundenből Mayerhoffer Ferencztől 100 frt, Aradmegye alispánja a megyéből 3 frt 10 kr, Zarándmegye kormányzó alispánja a megyéből 3 frt 40 kr, Aranyosszék ig. királybírája a székéből 3 frt 40 krajczár, a nagy-bani görög keleti egyház a segélyalap javára maradt helyből 364 □ ölet megvevén, a segélyalap javára fizetett 50 frot, Futák Juon a b. Szentkeresztitől az elhelyezésre megvásárolt területnek igénybe nem vett részéből 150 □ ölet átvevén, ebből megadott 20 frot, Fazkó Juon ugyan a b. Szentkeresztitől vásárolt területből 455 □ ölet átvevén, fizetett 50 frot.

Kraassómege 1-8-ó alispánja a megyéből 27 frt 33 kr, Nagy-Sinkszék tisztsége útján 35 frt 61 kr, N.-Enyed város tanácsa a városból 20 frt, homoródi járásból a dalló útján 2 frt, Szatmármegye területéről az erd. kir. biztos úr ő nmlga útján 3 frt, Hajdu-kerület főkapitánya útján: a) H.-Szoboszló város részéről 8 frt 70 kr, b) Nánás város részéről 13 frt, c) H.-Büszörmény város részéről 1 frt 44 kr, összesen 23 frt 14 kr.

Abanymegye első alispánja a megyéből 63 frt, Küküllőmegye főispánjától, mint a megye gál-falvi járásában begyűlt gabona ára 31 frt 20 kr, Medgyes város és szék tanácsa 174 frt 74 kr, Hajdu kerület főkapitánya Hadbáz részéről 2 frt, Buda szabad kir. város tanácsa a város házi pénztárából 100 frt, Aradmegye alispánja a megyéből 7 frt 91 kr, Brassó város tanácsa Apáczta részéről 1 frt. (Vége következik.)

UJDONSÁGOK.

Figyelmeztetjük t. olvasóinkat a lapunk élén álló felhívásunkra.

— Király ő felsége vasárnap (decz. 18.) Budáról Bécsbe visszatért; tavasszal a szeretett királynéval együtt huzamos ideig fog a magyar fővárosban tartozkodni.

— A Deákpart decz. 17-diki értekezletén Andrásey gróf több törvényjavaslatot mutatott be; ezek közt voltak azok is, melyek szerint 8 új honvéd század állítatik fel; a zászlóaljok kerületei észtertibben kerekítették ki; s az altisztek szolgálatuk után bizonyos előnyökben részesülnek; végül az 1871-dik évi ujjezozás elrendezéséről.

— Itt a karácson! Erre szükségesnek látjuk figyelmeztetni a sétatér felgyűléjét, mert ez az időszak rendszerint ugy megviseli a sétatéri fenőfa csemetékét mint valami tatárjárás. A tavaly is a legszebbeket tördelték le vandal módon s bordták el karácsonfáknak, nem gondolva meg, hogy mennyi idő, költség és fáradságba kerül, míg akkorára nőnek.

× Rappo erdművész és gymnastien ki jeleneg N.-Váradon van közelebről városunkba érkezend és csakis 3 előadást rendez a színházban.

— Persian Márton volt kolozsvári alkusz eleni bñnpör nemsokára végtárgyalásra kerül.

× Reich Lajos, ki gyönyörű fuvola játékaival közönségünknek is többeszer élvezetet szerzett, zenéirodalmunkat nemsokára két zongora darabbal fogja gazdagítani.

— A honvédség műszaki csapatai azon tartalékosokból fognak alakítani, kik e fegyvernevektől lépnek át a honvédséghez s itt a kereteket képzendik; így és ebben állapotodott meg azon bizottság, mely a honv. államtitkár elnöksége alatt a honvéd hadsereg kiegészítéséről, felszereléséről és harcztékessé tételéről tanácskozik.

* A kolozsvár-várad vasút forgalma novemberben. Szállított 17,307 utast; 141,762 vámmáza podgyaszt, gyors és teherárut. Bevett: személyekért 21,491 frt 97 kr; podgyász és gyorszállítmányért 2114 frt 18 kr; teherárutért 31,301 frt 88 frt; öszves novemberi bevétel 54,908 frt 3 kr.—Napjára esik az egész vonalon utazó 577 (septemberben volt 397, octoberben 430); és 4725 vámmáza teher (septemberben 2530 mázsa, octoberben 4630 m.); állagos jövedelem napjára 1830¹/₄ frt. (sept. volt 1712 frt; octoberben 1785 frt.) A szállítás tehát folytonosan emelkedik, kivált a személyeké, minek egyik oka bizonyára a tél hidege; ilyenkor sokkal szivesebben utazik a közönség gyorsan és nagyobb kényelemmel. Ha, miként tervben van, a vasúti kocsiakat fűteni fogják: az utazók száma kétségkívül tetemesen növekedni fog.

— A bukovinai magyarok segélyt kérnek honfitársaiktól az istenségi templom fölépítésére, mert egymagok erre képtelenek, nincs tehát hajlék, hol anyanyelvükön imádkozhassanak.

* Felsült reclame. Az „Erdély” mutavány száma azt újságolja remélt olvasóinak, hogy a Kolozsvárt Sz. B. által szerkesztendő új lap a tizenöt év óta becsülettel fennálló „Kolozsvári Közlöny” helyét foglalja el új évtől fogva. Milyen jót fognak nevetni ezen az elkésett reclamein a „Kol. Közlöny” előfizetői, olvasván a „Kol. Közlöny” homlokján azt, hogy e régi, szilárd hitelű, nagytekintélyű államférfiak által támogatott, új évtől fogva mindennap megjelenő, erdélyi és pesti veterán publicisták által szerkesztett lap megállapított hiteléből próbál az „Erdély” szellemi capitalist csinálni az ujo danuj lapnak! Mi csak azt kérdezzük: miért folyamodik a reclame eme nemehoz?! Ez még jóbaráti kívánságnak is igen sok. A „Kolozsvári Közlöny” nem tart a szellemi versenytől. Azért tehát: előre! bátran előre!!

— Napfogyatkozás lesz dec. 22-én, de nálunk a naptányérjának csak ³/₄-ede homályosodik el; kezdődik déli 12 óra 20 perczkor, tart d. n. 3 óráig.

— Londonban a francia menekültek javára bazárt nyitottak, nők árulnak benne s így az angolok tömegesen látogatják.

— Az erdélyi kath. püspök ő nmlga, mint a „Sz. E.” írja: 31 község szegénytl javadalmazott kántortanítóinak fizetését évenkénti 50—50 frrtal szaporítá saját pénztárából. Valóban dicséretes, mások által is követendő példa. Ily dolgokban elől járva nagy tisztesség.

— Pest-Buda közt a Dunapart szabályozása 7,730,535 frtba kerülend, hanem néhány millió érték megfordul az ez által nyerendő telkek árából.

— Az újévi ajándékok sorában megjelenik az Eszterházyképtár albuma is, 10 fénykép másolat van benne, világhírű festők műveiről. A szöveget Keleti Gusztáv jeles festőnk és ismert tollú írónk írta hozzá.

— A német császárt Aachenben öbajtja megkoronázta az „Aach. Ztg”; tehát itt állítatnék fel az urasztala, melyről Vilmos a sas koronát szedni szokta. A német demokraták más piacot ajánlottak a minap.

— Mint az „Elbf. Ztg.”-nak írják: Napoleon buzgón hallgatja a misét Wilhelmshöheben. Van is oka reá: az elveszett francia császári címre gondolva, egy elkergetett német választófejedelem kastélyában.

— Medgyaszai Ilka, színházunk kedvenc operette énekesnője jutalomjátékaul ma „Párisi élet” kerül színp. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— Lapunk 149-ik számának a Biasini szállodáról szóló ujdonságára vonatkozólag a szálloda kezelő egy hivatalos nyilatkozatot küldött be, tudatván, hogy V. E. ellen „criminalis panaszt” fog benyújtari. A 30—40 év óta fennálló jó hírű és szilárd hitű szálloda érdekében készséggel helyet adunk e nyilatkozatnak, annál is inkább, mert ebből kitűnik, hogy maga az állítólagos káros vezette tév-ura az itten irendőrséget is „Kolozsvári birtokos és szálloda tulajdonos Kibédi tekintetes Biasini Domokos urnak hozzával intézett felkérése folytán, folyó hó 15-én szállodájában történt lopási eset felől fel-

világosító nyilatkozatot a következőkben teszem meg: Jelen hó 15-én 4 és 5 óra között Verespataki lakos Winkler Ede ur, ki Kolozsvárt a Biasini szállodában 24-ik szám alatti vendégszobában szállást tartott, azon panasz előadásával jelent meg előttem, hogy a fenn intézett napon délelőtt meg szállásáról egy pár órára dolgainak elintézése végett távol volt — az alatt szobája ajtója erőszak útján felnyitott — és szobájából egy revolvere, egy veres selyem zsebkendője és négy darab 50 forintos bankjegye nem lopatott el, mert panaszló állítása szerint a bankjegyeket panaszának megtevéle után, iratai között találta volna meg, — kijelentette panaszló a kapitányság előtt továbbá azt is, hogy revolverét sem idegen, hanem egy vele közelebbi viszonyban álló nőszemély vitte el, kinél a kértzett revolver a kapitányi küldöttség által meg is találtatott, mely alkalommal felmerült azon körülmény is, hogy a kérdés alatti revolvert azon nőszemély panaszló szobájából a szálloda kezelőnek tudtával vitte el. Ez a valódi tényállás, mely a fennebb említett lopásra nézve Kolozsvár városa kapitánysága előtt felmerült. Kolozsvárt, december 17-én 1870. Müller Sándor, városi alkaptány.

— Erdő erdő sűrű erdő variation sur un thème hongrois pour le piano par G. Pávi a most jelent meg ifj Csáthy Károly kiadónál Debreczenben. Ára 80 kr.

— Nyilas Samu költeményeire Lichtenstein József Miskolcson előfizetési felhívást bocsátott ki. A mű jövedelme a szerzőé. Megjelenik két kötetben. Ára futva 2 frt., diszkidásban 3 frt. Az előfizetési pénz Miskolcra Lichtensteinhoz küldendő. A programból kiemeljük: „Nyilas költeményeivel eddig is szivesen találkozott az olvasó; azok közül több alkalommal néhány nagyobb pályadíjat is nyert: újabb szerzeményei még emelkedettebbek és bizonyítják szerzőnek magasabb költői felfogását, mely körülményről fogva felmentve hiszszük magunkat, a megjelenendő mű belbecséről ajánlatosabbat mondani; hanem bátorkodunk eleve is magunkra a költeményekre utalni.

— B. Siaguna érsek ő nmlga névnapjára decz. 11-én a gr. n. e. seminarium növendékei zenészetit, szavallati estélyt rendeztek következő műsorozattal: 1) „Eaca diua cea dorite” (Itt a régvert nap), Muresianu A-tól, éneklé a növendékek kara. 2) Alkalmi beszéd, tartja Conesia növendék. 3) „Intr'o piétraideturata” (a villámsujtott sziklán) karének. 4) Egy éj Turnu Severin romjain („O noapte pe ruinele Turnului Severin”). 5) Janku dala, előadva a növendékek kara által. 6) A nemzet geniusza („Geniulu nationei”) szavallta Dinianu növendék; és 7) „Sante Parinte” (szent atya,) élénklé a növendékek kara.

(Necrológ.) Helybeli polgár és timár-mester id. Frank Kis Sámuel, mint bánatos apa, a maga s kisokor unokái: Berta, Jenő, István és Róza; leánya: Zsuzsanna, s ennek férje Bückel Károly és gyermekei; továbbá testvére Frank-Kis Zsuzsanna s ennek férje Pataki István; testvér gyermek Zsuzsanna s ennek férje Bückel Zsigmond, valamint sógorasszonya Povecz Minka férjével és Povecz Emma s mindkét rézen levő rokonok nevében a legérzékenyebb fájdalommal jelenti, hogy szeretett fia, az illetőknek édes atya, testvére, unokaöccse, sógora és rokona helybeli polgár, ügy-és porcellánkereskedő Frank Kis János, f. hó 15-én d. után 4 órakor életének 36-ik évében, özvegyiségnek pedig 8-ik havában huzamosabb idő óta tartó sorvasztól lábban meghalt. Alig egy évvel ezelőtt még örömtől vidult és boldogságtól mosolygott a ház, mely most rommá változott, honnan csak az érvult s még kisokor gyermekek síró nyögése hallatik. Előbb az édes anya s utána eskakhamar az édes atya is elköltözött végtelen fájdalommal és gyászt hagyva magok után. Bizony, a halavórá illik, e hajlékra méltán ráillik a megkeseredett szívtű próféta felkiáltása: „Ti, kik itt élömentek, néz-zétek meg, ha van e oly bánat, mint a mi bánatunk!” És az idvezült nemesak mint családtag, édes apa, szerető fia, jó testvér, kedves rokon és sógor, hanem mint polgár és keresztény is megérdemli a legőszintebb részvétet. Közbecsülésben és méltánylásban állott ő e városban jó igyekezete, kitarító szorgalma és becsületes jellemével és egyházának is hív, buzgó és áldozatkész tagja vala. Azonban a könyv és fájdalom, a jászó és résztvevő érzés sem adhatja őt többé vissza nekünk. Halála bár lesújtó, azon meg kell nyugodnunk. Legyen béke porain! Kolozsvárt, dec. 16. 1870.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről

Dec. 19-n: 5% Metahques 100 frt 55.85. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 65.25. Kamat 55.85. 1860. Kölcsön 91.80. Bankrészevény 727. Hitelintézetű részvény 200 frt 245.50. London 10 frt st. 100 frt. 23¹/₂ kr 124.50. Eztsz 122.75. Cs. királyi arany 5.91. Napoleondor 20 fran. 9.99.

Földtelepmentesítési kötvények: Magyar 76.—. Temesi 745. Erdélyi 75.—. Horv.-Slavon 83.75.

Gabona ár Kolozsvárt dec. 19-én 1870.

(Alsó a. mérő, kősepr.) Tisztabúza 5 frt 58 kr. Elegybúza 3 frt 70 kr. Rozs 3 frt 62 kr. Árpa — frt — kr. Zab 2 frt 30 kr. Törökbuza 4 frt 40 kr. Pityóka 1 frt 70 kr. Marhász fontja belváros 19, külvárosban 19 kr.

Tulaj. és felelős szerkesztő: Sándor József. BCU Cluj-Napoca.

Beküldetett.

A delicat Revalescière du Barry minden betegséget gyógyít, mely a gyógyszernek ellentállt, u. m. gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesebajokat, gumót, aszkórt, mellszorulást, hurutot, emésztéshiányt, dugulást, hasfolyást, álmatlanságot, gyengeséget, aranyért, vízkórt, hideglázt, szédülést, vértolulást, filzgást, emélgést és hányást még a terhesség alatt is, hügyfeszít, búskomorságot, sor-

vadást, csúzt, köszvényt, sárgaságot gyógyít. — 72,000 elismerés gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak, áll rendelkezésre, melyekből kívánatra kivonatok ingyen szolgáltatnak. Táp-lálóbb a húsnál, s úgy felnőttek mint gyermekek-nél 50-szer megtakarítja a gyógyszerek árát.

Gyógy. sz. 68.471. Prunetto (Mondovi mellett) 1869 október 26-án.

Uram! Biztosíthatom önt, hogy a mióta a csodateljes Revalescière du Barry-t használok, az az 2 év óta, aggkorom nehézségeit nem érzem többé, sem 84 éveim súlyát. Lábam ismét egyenesek; szemeim oly jók, hogy nincs szükségem

szemüvegre; gyomrom erős, mint 30 éves koromban. Szóval megfiatalodottam érzem magam; hit-szónokokok, gyónást hallgatók, betegetek látogatók, meglehetősen hosszú utakat teszek gyalog, értelmem tisztá, emlékem üde. Kérem önt, tegye e nyilatkozatot közzé, a hol s a mint akarja, önnök kötelei szolgálja

Castelli Péter abbé
bach-theol. és prunettói plébános,
mondovi kerület.
Sternér J. L. népiskolai tanító.

1/2 fontos bádog szelencékben 1 frt 50.
1 1/2 frt 50 kr. 2 1/2 frt 50 kr. 5 1/2 frt 10 frt —.

Revalescière csokoládé táblákban:
12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. **Liszt alakban** 12 csé. 1 frt 50. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. 120 csé. 10 frt — kr.

Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Goldschmidgasse 8. Pesten Török-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógytárában bel-monostortéza a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József úrnál kül-monostortéza 134 szám, bel-monostortéza 175 sz. és főtér 2 szám a zálogintézetnél, és mindenütt postai utánvét mellett.

HIVATALOS.

Szám 81 alisp. 1870

(592)

(2-3)

Doboka-megye felső kerülete Pusztá-Rajtolez községében véghezviendő koresma arányosítás s lehetőleg haszonbérésítés végrehajtása tárgyában, a hely színén jövő 1871 január 21-én való megjelenésre, a netalán még érdekelt birtokos urak valamint a bérleni kívánók is hivatalos illemmel felkértemek.

Doboka-megye felső kerületi alispánjától, Szamosújvárt 1870 december 11-én.

NEM HIVATALOS.

(574)

(4-4)

NÉVNAPI, KARÁCSONYI és ÚJ-ÉVI ajándékokul

felvállalunk, és himzéssel készítettünk divatos foteleket, kanapé párnákat, Puff és zsámolyokat izléssel, gyorsan és olcsó áráért.

Czetz János és Társa divat és butor Bazárjában.

Olcso minden különlegesség!
Olcso a legdrágább!
Hol lehet legújabb férfi- és hölgy dísztárgyakat venni?
Boscovitiz A.
Olcso a legszebb!
optikai és díszáru-kereskedésében
Kolozsvárt, a dr. Szabó-féle háznál.
Olcso a legújabb!

(563) (8-12)
Boér Sándor varrógép raktárában
Kolozsvárt, bel-monostortéza 190 sz. alatt,
varrógépek,
karácsoni- vagy újévi ajándékul
10 forintos havi részletfizetés mellett, vagy esetlegesen ingyen.

Van szerencsém köztudomásra adni, hogy a velem összekötötésben levő külföldi gyárakkal oly egyezményre léptem, mely szerint azok kötelezve vannak, karácsoni- és újévi ajándékul vásárlandó varrógépeket, fizetésképes vevőknek, havi 10 forintos részletfizetés mellett, és még is leszállított árban általam kiszolgáltatni, ha e kedvezményt, egyszerre az e célra készített gyűjtőleveken aláírott 10 vevő veszi igénybe.

E mellett az említett gyárak kötelezve a varrógépek terjesztésében büszkölődő aláíró-gyűjtők részére, minden 10 darab gép után, 1 darab ingyen géppel kedveskedni, mely a t. gyűjtők között, gyűjtésük arányához mérten, vagy természetben vagy értékben fog kiosztani, úgy hogy a ki csak 2 elfogadható aláíró gyűjtő, annak az ingyen géphez szerzett aránylagos igénye ki fog elégítetni.

Sziveskedjenek tehát a részletfizetést igénybe venni akarók, vagy az ilyenek gyűjtésére közreműködni szándékosok, a varrógépek árai, tájái megismerése, esetlegesen a gyűjtőlevelet átvevő végzett személyesen vagy levél által raktáromban mielőbb jelentkezni.

A gépek jóságáért, hibátlanságáért felelősséget vállalok.

BOER SANDOR,
varrógép-raktáros, belmonostortéza 190 sz. alatt

(580) (3-3) (582) (3-12)
Gross Károly Tea, Rum és Arak
fogmüvész valódi, olcsó és jó kapható
Kolozsvárra érkezett, és Junius 15-keig itt marad, lakása tordautéza dr. Szabó-ház.
Aspis Samunel
belső-tordautéza 11 szám.

(594) (1-2)
Faeladás.
Kötelenen 112 darab 14-18" vastagsága és 2-3 öl hosszúsága tölgytüzifa 250 frton kezdve készpénzért a kolozsvári ev. ref. egyház udvarházában 1871-ik év január hó 8-án délben 12 órakor elárvereztetik.

(585) (3-3)
Egy szolid nő,
a magyar és német nyelvben jártas, minden női munkát értő, szeretné egy uraságnál mint guvernánt, vagy társalgató állomást nyerni.—Bővebb tudósítást ad bérment levelekre a Gräser-féle vaskereskedés Medgyesen.

(583) (3-3)
Száraz tűzi-fa
rendelhető, ölnként 24 frtért, bel-középutéza 524-számú háznál.
Papp Péter,
számtartónál.

(578) (3-3)
Kerestetik
200-250 darabból álló anyajuh megvételre, vagy részbeni teletetés végett. Értekezhetni Kolozsvárt ügyvéd Nemes József ural (óvár 287.) s Felső-Zsukou P. Horváth Kálmán ural.

(558) (7-50)
A fogak főtartása- és tisztítására
legjobb az
Anatherin-szájviz
ára 40 kr., mely jósága miatt 15 évi szabadalommal volt kitüntetve.
Bécsben Spitzmüller Károly gyógytárában „zum rothen Krebs“ am hohen Markt.
Kolozsvárt:
Csapó Sándor ural.

(590) (2-3)
! Für Alle!
schreibkundigen Damen und Herren jeden Standes gegen gute Inhalts-, Provisions- und Pensionsbedingungen Anstellung, ohne dass dabei ein Verlassen des Wohnortes nöthig wird. Die Beschäftigung erfordert keine schöne Schrift und nimmt nur täglich einige Stunden in Anspruch. Gefällige Offerten übernehm mit Anschluss von 50 xr. in landesüblichen Briefmarken, zur Weiterbeförderung, mit dem Ersuchen um achtstägige Erledigungsschrift
ZIEGLER & COMP.
Assistenten des Centralbüreau „Felicitas“ in Reussmarkt, Siebenbürgen.

(490) (11-20)
Titkos betegségeket és tehetetlenségeit
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett
HANDLER MÓR
orvos- és sebész, szülész és szemész.
Rendel naponta délután 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.
Lakik Pesten, Lipót-város, Nádorutca 13 sz. 1-ső em. 14 sz. Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Kifogyhatlan gyermekjáték-raktár.
(595) (1-*)
Hol lehet Kolozsvárt a legszebb, legizletesebb és legolesobb karácsoni és újévi ajándékokat venni?
CSAPÓ SÁNDOR
NAGY BAZÁRJÁBAN
a hol minden a mi legújabb, szép, csinos és czélszerű a legnagyobb választékban kapható.
Legdúsabb díszáru- és illatszer-raktár.
Rendkívüli olcsóság!

596 1-*

Szép és hasznos karácsoni és újévi ajándékok!!!
Karvázi Gyula
fűszer-, csemege- és bor-raktárában
Kolozsvárt, főfér gr. Teleky-ház.
Hires Neufchateli (Schweicz) Suchard csokoládé és csokoládé-bonbonjai.
Csokoládék:

Cremier	1 font	90 kr.
Suisse bonne qualité vanille	" "	1 ft 40 "
Vanille	" "	1 " 50 "
Santé surfín	" "	1 " 80 "
Vanille	" "	2 " 30 "
" extrafin	" "	2 " 80 "
" excellente	" "	3 " 60 "

Csokoladbonbonok szépen ékitett skatulyákban:
(Pralinés in schönén Etuis fein adjustirt)

Cotillons	2 ft 90 kr.	Gallérie religieuse	1 ft 80 kr.
Etuis cigares fantaisie	70 "	Dem. & répose nuvean	1 ft 80 "
" " paille	65 "	Bouquets	2 ft 80 "
Mignonnes fines	70 "	Caisette cigares	40 "
" surfines	90 "	" pralinés	65 "
Petit Dominos	70 "	Á music (zeneszelence)	12 ft
Gracieuses luxe	1 ft 70 "	Chocolad pralinés 1/2 fontos	
Bals	2 ft 40 "	" csomag	1 ft 20 "
Dentelles	85 "	" 1/8 "	30 "
Petite musique	1 ft.	" 1 font	2 ft 40 "

Továbbá a legékesebb kiállítású szelencékben kapható Creme czukorkák és más legfinomabb töltött czukorkák. Egy szelence ára 35, 50, 60, 80 krig. 1, 2, 2 1/2 és 3 1/2 font.
Meglepő szép albumok, ellátva mindenféle illatos olaj- és szappanyokkal.
Egy kis album 1 ft 50 kr.
" nagy " 80 "
" legnagyobb " 1 ft.
Mindenféle czukorkák és gyümölcsök karácsonfára való, szintugy viaszgyertyák.
Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

(586) (3-4)
Legfinomabb és legolesobb bel és külföldi ILLATSZEREK.
A ezikké jóságáért kezeség vállaltatik.
Jeles szappanok, minden nemb és illatban 15 krtól 1 frtig.
Virág-hajkenőcsök különböző illatban 40 krtól 1 frt 60 krig.
Viasz-hajkenőcsök minden színben 20-tól 50 krig.
Fogpépek, szájjvizek 30 krtól 1 frtig. Teljes ártalmatlan arcfestékek, 50 krtól 2 frtig.
Sachet a' Iris (illatpárna, elég egy egész évre a fehéremületben 60-tól 74 krig.
Fogkefék dr. Fabertől, legrovidebb idő alatt fehér fogak, 60 kr.
Rizspor 20 krtól 1 frt. 50 krig, esetet hozzá 35-től 50 krig.
Extrait-ek zsebkendőre, minden illatban 40 krtól 3 frtig.
Hajfestőszerek, ártalmatlanok, minden színben 1-3 frtig.
Mosdóvizek, a bőr tisztítására s minden fölt elhárítására, u. m. májfolt, szeplő, fakadékat. 35 krtól 2 frtig.
Berendezett szekrények illatszerekkel 50 krtól 5 frtig.
Udánvét mellett szállítja
NEUSTEIN FÜLEP
Szt. Lipóthoz" czimzett gyógyszer-tára Bécsben, Plankengasse 6 sz.
Legkisebb megrendelés legalább 1 frt. o. é.